

NOVA DOBA

Državna licejska knjižica
RAJNO GLAVARSTVO v Celju
Policijski oddelek.

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglas za mm višine stolpca 50 p. Reklame med tekstom 1 Din
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upravništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.666.

Nekaj o visokošolski politiki.

Zadnji čas opažamo, da je ministrstvo prosvete na polju visokošolske politike zelo delavno. Pravna fakulteta v Subotici naj bi se prelozila v Sarajevo, poljedelska fakulteta iz Beograda v Skopje, pravoslavna bogoslovna fakulteta v Zagrebu naj se ukine, ista usoda naj zadene tudi ljubljansko bogoslovno in medicinsko fakulteto. Vlada se je hitro premislila, ker so Slovenci energično nastopili za svoje kulturno središče.

Ako je, tako postopanje pravično, hočemo natančneje preiskati. Vse omenjene fakultete so bile ustanovljene s trudom ter se je žrtvovalo tudi veliko denarja. Komaj so zagledale beli dan, že naj bi se uničile ali premestile. Vlada mora vendar uvideti, kake posledice imajo take spremembe za profesorje in slušatelje, ko že povzroča največje težave stanovanjsko vprašanje. Že samo to zadostuje, da je treba biti s takimi navedbami zelo previden. Nastalo bi celo preseljevanje narodov. Fakulteta vendar ni popotnik, ki vzame palico in ide kamor hoče. Ekonomičnega vprašanja se niti ne dotaknemo, čeprav bi imeli dovolj vzroka, vsako naredbo, ki stane denar in ni potrebna, najostreje obsoditi.

Pravna fakulteta iz Subotice bi morda našla streho v Sarajevu, ker je vsled opustitve deželne vlade na razpolago več poslopij. Toda biti so morali važni vzroki, da se je ustanovila ta fakulteta ravno v Subotici.

Glede premestitve poljedelske fakultete iz Beograda v Skopje, se veliko govori, da se skrivajo za tem politični oziri. Morda je kaj resnice na tem, ker pameten človek bo postavil institucijo, posvečeno agrikulturi tja, kjer je poljedelstvo na visoki stopnji. Slušatelji morajo imeti priložnost na lahek način vse v resnici videti, kar jim profesorji predavajo. Poljedelstvo v Makedoniji pa je tako nerazvito, da ni danih prav nobenih pogojev za poljedelsko fakulteto. Sicer hoče vlada ustanoviti v Skoplju vzorno gospodarstvo in si gospodje domišljajo, da bodo Makedonci na visoki šoli marsikaj slišali in začeli racionalnejše gospodariti. Tu se zdi, da deluje precej fantazija. Ali ne vedo gospodje v Beogradu, da vzorno gospodarstvo ne nastane od danes na jutri. Drugače bi bilo, če bi se ustanovila poljedelska fakulteta v Vojvodini ali Slavoniji. Tam je vse na razpolago, kar more inten-

zivna agrikultura nuditi, od navadne njive in vinograda do najmodernejše žgalsnice za špirit in vzornih gospodar-skih posestev. Agrarna reforma pa odstranja vsa veleposestva, toraj tudi taka vzorna. Ne smemo se čuditi, če država ustanovi taka vzorna posestva, da pokaže visokošolcem, kar je že enkrat bilo.

Glede zagrebške pravoslavne fakultete in omenjenih ljubljanskih moramo povdariti, da kjer obstojajo take institucije, se jih ne sme dotikati, ker so produkt idealnih stremljenj. Ljubljana in Zagreb hočeta imeti kolikor mogoče popolne univerze, ki sta nastali v njihovi sredi ter ste takorekoč merilo za razvoj pokrajine.

Trenotno je vzdrževanje univerz iz finančnega stališča težavno. Nihče ne dvomi, da bi naše prebivalstvo rado prispevalo za zavode, ki reprezentirajo njegovo kulturo. Država ne sme trgati mladik, ker niso še obrodile sadov. Storitvi mora obratno. Hrvati in Slovenci, ki so ponosni na svoje šolstvo se ne smejo žaliti na tak način.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

16. torek »Pelikan«. B.

Politične vesti.

Politična situacija. Mučno pozornost med radikali vzbuja afont Protiča proti Pašiću. Sklican bo glavni odbor stranke, kateremu bo predložen sklep, da stranka odklanja vsak stik s Protičem. Radikali tudi niso zadovoljni s »slovenačkom poduzečom«. Šefi opozicijskih strank so imeli razgovore o eventualnem skupnem nastopu pri volitvi skupščinskega predsednika. Govori se, da bi bil skupni skupščinski kandidat dr. Lukinič. Dne 16. tm. je sklican glavni odbor demokratske stranke na sejo, katere se udeležijo delegati iz vse države.

Izjava vojnega ministra o oficirskih vpokojitvah. V imenu demokratskega kluba je predložil poslanec dr. Krizman vojnemu ministru generalu Pešiću pomisleke proti vpokojitvam oficirjev, ki so izzvale med Hrvati in Slovenci ogorčenje ter so skrajno žaljive za oficirje, ki so zvesto služili domovini. Minister Pešić je odgovoril, da je razlog popolnoma finančnega značaja. Povišanje oficirskih plač je bilo mogoče le, da se je reducirali oficirski zbor za 10 odstotkov. Vsega

skupaj je bilo vpokojenih 511 častnikov. Nove vpokojitve ne bodo sledile. Ukaz o vojaških napredovanjih, ki izide na dan krsta prestolonaslednika, bo dokazal, da se ne dela razlike med posameznimi plemeni. Glede oficirskih vpokojitev pred 1. oktobrom je izjavil vojni minister, da bo skušal zenačiti pokojnine.

Italijani nadaljujejo z nasilji. Tržaški prefekt je razpustil Slovensko planinsko društvo z motivacijo, da društvo ne ustrega več pogojem svojega obstanka. Premoženje preide v last laške »Società Alpina delle Giulie«. Šolska vodstva tržaških občinskih slovenskih šol so dobila okrožnico, da se morajo 12. tm. prvi razredi slovenskih ljudskih šol odtrgati od slovenskih šol in priključiti italijanskim. Leta 1918 pa je obljubljala italijanska vlada: »Slovenci! Danes vladajo novi zakoni pravičnosti in svobode. Slovenci! Italija, velika država svobode, vam da iste državljanske pravice kakor vsem drugim svojim državljanom, vam da šole v svojem jeziku, več kakor vam jih je dala Avstrija. Vaša vera je spoštovana, saj je katoliška vera, vera cele Italije«. Tako so Italijani govorili 1. 1918. Kaka pa so njihova dejanja 1. 1923. vidimo sedaj.

Albanija postane republika. Iz Valone poročajo, da je albanska provizorična skupščina razpuščena. Poslanci so odpotovali iz Tirane. da agitirajo za volitve, ki se bodo vršile decembra. V januarju se bo sešla konstituanta ter sklepala o ustavi in obliki države. Politični krogi zatrjujejo, da se bo Albanija proklamirala za republiko, kateri pa ne bo načeljeval predsednik temveč štirje regenti, voljeni na štiri leta. Dva regenta bosta mohamedanca, dva kristjana.

Zarota v Romuniji. Dne 10. tm. je bilo na romunski meji prijetih več dijakov, ki so nameravali umoriti med avdienco ministra Bratianu, druga skupina pa je hotela umoriti ostale člane vlade, na kar bi proglasili fašistovsko diktaturo. Policiji se je posrečilo naiti veliko skladišče orožja, ki so ga imeli fašisti.

Izjemni zakon v Nemčiji sprejet. Nemški državni zbor je 13. sprejel pooblastilni zakon. Zanj je glasovalo 316 poslancev, proti pa 23. V imenu komunistov je prečital poslanec Frölich proglas, ki pozivlja delavce, da se z orožjem splošne stavke bore proti vojaški diktaturi.

nebrzdano domišljavostjo. Konstantni morivec išče debato; če je ni, jo izzove s tem, da kratkomočno zanika vse, kar trdijo drugi. Stalno ima na jeziku besede: oprosti, dovoli, stvar je taka, ti tega ne razumeš itd. Če je dober v svoji stroki, se povzpne mestoma do gorostasnih trditev, jih vztrajno zagovarja in povzroči v družbi vpitje, hrup in osuplost. Ko se to poleže, začne znova. Prilega se ta tip zlasti prirojeno domišljavim in »študiranim«, in je številu članov zelo visoko.

Naravnost katastrofalno vplivajo tihe ali molčeče more. V njegovi družbi si lahko po več ur skupaj, pa ne bo črnil besedice; vendar povsod išče tvojo družbo, je ljubeznjiv in prijazen. Dobiš trenotke, ko začutiš nek čuden strah pred takim človekom in se vprašaš, kaj neki hoče od tebe. Govoriš to in ono, vprašuješ, pa le s težavo dobiš od njega odgovor »da« ali »ne« ali »mhm«. Nehote se spomniš onih dveh prijateljev, o katerih gre glas, da sta delala skupne izlete ali se sprehajala po več ur skupaj, ne da bi sploh kaj govorila, pri slovesu pa sta

Oklic.

Žalni dan za padlimi in umrlimi vojaki, žrtvami svetovne vojne praznuje Udruženje vojnih invalidov na dan 19. oktobra. Žalosten bo ta spominski dan za mnoge rodbine, kakor tudi poedince širom naše države. Bridke izgube in udarce, katere je zadala vojna družinam, kakor tudi posameznikom, so vsled težkih povojnih razmer še občutnejše za vse prizadete nesrečnike.

Da se kruti bedi in pomanjkanju vsaj nekoliko odpomore, je sklenila podpisana podružnica Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot prirediti v prid vojnim žrtvam v Celju cvetlični dan in sicer prvo nedeljo za žalnimi dnevi, t. j. dne 21. oktobra.

Apeliramo na usmiljena, sočutna srca vseh naših rojakov neinvalidov, da se na ta dan z nakupom cvetlic izkažejo radodarne najbednejšim ter jim samaritanski obvežejo globoke rane in dajo toli potrebnega okrepčila. Zaveš, da so pomagali mnogim obrisati solze gorja, zaveš, da prešine srca obdarovanih trpinov iskrena hvaležnost do plemenitih dobrotnikov, bodi vsem poleg skromnih jesenskih cvetk v najlepše okrepčilo.

Dobrodelni prispevki se sprejemajo tudi v pisarni upraviteljstva inv. doma.

Udr. vojnih invalidov kraljevine SHS
podružnica Celje.

ODBOR.

Celiske novice.

IZ SEJE CELJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

dne 11. t. m.

Po četrturtni zamudi otvori župan dr. Hrašovec ob 3/4 19. uri to pot precej dobro obiskano občinsko sejo ter imenuje overovateljem zapisnika občinskega odb. Prekoršeka in dr. Ogrizeka.

Za pravno perzonalni odsek poročata dr. Kalan in prof. Mravljak. Kot gledališki mojster se imenuje začasno v mestnem gledališču Anton Rožanc. Pisarniški pomočniki v knjigovodstvu se določijo službeni prejemki. V domovinsko zvezo se sprejmejo: trgovec Fr. Leskovšek, krojač Ivan Grm, zidarski pomočnik Verdel Ivan, perica Brinovšek Helena, služkinja Lavbič Marija in kuharica Zemlak Alojzija. Odklonijo se Urisk Ivan, Bevc Jakob in Ogrizek Alojz. Domovinska pravica se zagotovi skladiščniku Egonu Rainer. Zavrne se iz varnostnih ozirov priziv

se drug drugemu zahvalila »za družbo«. Zdi se ti, da imajo taki morivci tajne namene s teboj, ki jih nikoli ne izpregledaš, tako da te včasih zona spreletava. Vobče niso nevarni, samo na dušo in živce ti gredo in sesajo kri. Med našim narodom, ki rad govori, jih ni dosti.

To so nekateri poglavitni in izrazitejši tipi mór. Predaleč bi me zavedlo, ako bi hotel podrobno analizirati vse ostale skupine, o katerih mnogoštevilnosti in raznovrstnosti se lahko prepričaš ob vsakem času in ob vsakem koraku. Preko navadne mere se v splošnem ne povzdignejo strokovne ali poklicne more, ki znajo govoriti samo o lastnem delu, lastni stroki in poklicu na dolgo in široko, ne upoštevaje, ali to družbo zanima ali ne. Tudi bolezenske more, ki ti razlagajo na gostobeseden način svoje bivše, sedanje in bodoče zdravstveno stanje in z napačno rabljenimi tujkami naštevajo vse bolezni, že prestale in prihodnje, v obče nimajo višjega umetniškega poleta. Vsikdar dobrodošle pa so lovske more, osobito v nelovskih

A. J.

O mórach.

(Poljudna razprava za pouk in kratek čas.)

(Konec.)

Dotikalne ali tangencialne more se odlikujejo s tem, da delujejo sicer kratko, zato pa razpredejo svoje poslovanje skoro istočasno na vse dosegljive objekte ali žrtve. Najlažje jim je delo v obljudenih, živahnih ulicah. Tam ga najdeš ob vsakem času, nikdar mirnega, temveč vedno hitečega, skakajočega, tekajočega. Komaj se je dobro obrnil ob tebe, že zagleda na drugi strani novo žrtev, brez slovesa odhiti preko ceste ali za ovinkom novi žrtvi nasproti. Dober strokovnjak te vrste obhodi v gostilni ali kavarni vse mize, obleti v gledališču vse lože in hodnike in v koncertni dvorani vse galerije in stojišča, pozna vsakogar in vé za vse. To vrsto morivcev imam posebno rad, ker je precej nedolžna in le na kratko »mori«; pa mi tudi pomaga v zadregi; če iščem prijatelja ali znanca ali hočem sploh kaj zvedeti,

vsikdar dobim točen odgovor. Posebno sposobni za to skupino so ljudje kolericnega ali sangviničnega temperamenta in dobrega spomina.

Nedavno smo na naše veliko veselje izsledil nov tip, to je takozvana dovtipna mōra. Pa ne da bi mož sam delal dobre ali slabe dovtype, on jih samo zbira in prenaša. Na kolidvoru je pri vsakem vlaku, tam prisluškuje s časnikom v roki in vleče pogovore na uho. Posebno rad stoji v bližini židovskih agentov. Glavno pri tem je, da dobi mnogo dovtipov ne glede na kvaliteto. Slabi in dolgovezni so mu še ljubši, ker z njimi v višji meri doseže svoj namen. Tudi pri klijenteli ni izbiren, vsak mu je dobrodošel, znanec i neznanec. Pride tudi na dom. Posebnega spomina za to skupino ni treba, ker dovtip lahko obrne in drugače poveš; tako postane slabši.

Z veliko težavo izvršujejo svoj poklic konstantne ali dosledne more. Ta skupina zahteva visoke, četudi namišljene naobraženosti, parlamentarne rutine v zavijanju dejstev in komplicirane temne dikcije, združene z

lesnega trgovca Štefana Borlaka proti odloku mestnega magistrata, da ne sme odkladati les na svojem dvorišču. Reši se načelno odpravninska zadeva bivšega nemškega mestnega fizika dr. Gollitscha. Okloni se priziv Jugoslovanske Matice radi veselilnega davka, prošnja za odpis pa se odstopi finančnemu odseku. Ugodi se prošnji radi odpisa veselilnega davka Klubu naprednih akademikov o priliki neke kulturne prireditve. Glede plačevanja veselilnega davka se določijo sledeče norme: Oproščene bodo v bodoče gledališke predstave, ki niso v okvirju kakih veselic, umetniški in pevski koncerti; tudi pri pogrnenih mizah in prireditve šolske mladine. Društva, ki ne morejo dokazati strogo kulturne tendence svoje prireditve, naj v bodoče ne vlagajo več tozadevnih prošenj. Občinski zastop vstraja pri svojem sklepu, da mora vojaška oblast po odstranitvi bolniških in konjiških barak pri Sp. Lanovžu spraviti zemljišče zopet v prejšnje stanje. Ker pa travnik prvo leto še ne bo obrodil, je treba za l. 1924 plačati tudi najemnino. Določijo se najemnina za uradne prostore drž. policije do konca leta 1924. V kupni pogodbi z g. Serebrjakom za stavbišče ob Kralja Petra cesti med Vošnjakovo hišo in meščansko šolo se dovoli izpremema, da začne vsled poznega časa zidati najpozneje do 1. maja 1924.

Finančno gospodarski odsek. Poročevalca obč. odb. dr. Kalan in podžupan Žabkar.

Mestna občina je vsled izredno slabih valutarnih razmer že spomladi tekočega leta opustila načrt, da postavi v Razlagovi ulici večjo stanovanjsko hišo. Nakupljeni material, kakor opako in apno je bilo treba prodati. Po daljši debati in stvarnem pojasnilu župana na interpelacijo obč. odb. Korena se kupna pogodba odobri soglasno in celo povdarja, da je mestni zastop lahko hvaležen vsem onim činiteljem, ki so se potrudili, da se je zgradba stanovanjske hiše tako ugodno likvidirala. Pokrajinska uprava za Slovenijo je odobrila pobiranje najemninskega novčiča se le od letne najemnine 200 din naprej. Občutni primanjkljaj na dohodkih se bo moral kriti z dohodki prihodnjega leta. Kakor znano, je sklenila mestna občina za dobo treh let s tvrdko Westen pogodbo za dobavo podvojene električne sile. Novi investicijski stroški znašajo 1.320.000 din, ki se razdelijo sledeče: za razširjenje omrežja in avtomatično centralno napravo za prižig in ugašanje električnih žarnic po ulicah 750 tis. din, za nove transformatorje 250 tis. din, za popravilo starih 50 tis. din, za števec 200 tis. din in za nepredvidene stroške 70 tis. din. Za kritje teh stroškov rabi mestna občina posojilo, koje rentabiliteta je že vnaprej zajamčena. Ker pokrajinska uprava zahteva od mestne občine v svrhu najetja posojila za zgradbo novega modernega letnega in zimskega kopališča popolno sigurnost, da se bo investirani kapital amortiziral, sklene obč. odbor z ozirom na važnost elektrifikacije mesta in okolice projekt kopališča odložiti. Celjska javnost reak-

krogih; te dosežajo redno lepe uspehe in uspevajo tembolj, ako so uvrščene tudi v skupino ponavljajočih se mor.

Po zaslugah, ki jih imajo za društvo, se dele more v poskusne kandidate, diletante in umetnike. Število prvih je prav veliko in se ne da določiti, ker je nestalno in podvrženo neprestanim izpremembam: nekateri poskusni kandidati propadejo že pri prvem izpitu in se tako sami izključijo iz društva, drugi napredujejo v skupino diletantov. Teh je v obeh naših oblastvih lepo število, nad 100.000, ako odštejemo žene in otroke, ki pridejo le malo ali nič v poštev. To dejstvo je razveseljivo in priča o lepem napredku. Turobno pa je, ako pogledaš v izkaz umetnikov, ki začasno ne izkazuje nobenega člana; zadnji je umrl pred tremi leti, baš ko ga je hotelo društvo poslati na mednarodno tekmo, kjer bi bil po vsej priliki dobil prvo nagrado.

Da društvo nima med svojimi člani umetnikov, si razlagamo deloma s tem, ker so izpiti zelo strogi in se praktično udeleževanje za največjo kritičnostjo prejsja, deloma pa s tem, da smo majhen narod, ki tudi v drugih življenjskih panogah še ni dosegel viška. Društvo pa vendarle lepo procvita in napreduje, in smo nanj ponosni.

cijonarnega stališča pokrajinske vlade ne more odobravati, ker je splošno znano, da se karitativne in obče koristne javne naprave nikdar ne morejo rentirati. Sanitarna oblast pa bi iz higieničnih ozirov morala naravnost zahtevati, da ima vsak večji kraj primerno zimsko kopališče. Pri elektrifikacijskem vprašanju iznese obč. odb. Koren razne pritožbe glede mestne elektrarne. Vsa njegova izvajanja pa slonijo le na domnevanjih in pouličnih govoricah. Po stvarnih izvajanjih obč. odb. dr. Kalana se sklene, da se v bodoče vse pritožbe pravočasno predložijo mestnemu magistratu, ki bo lahko pravočasno preiskal posamezne slučaje ter poročal o tem obč. odboru. Izdeja se za elektrarno tudi službeni red. Mestni uslužbenci naj vlagajo svoje pritožbe edino le pri kompetentnem mestnem uradu ne pa pri posameznih občinskih odbornikih. Finančno gospodarskemu odseku se naroči izdelati vse predpriprave za ustanovitev mestne zastavljalnice. Od mestnega urada se odpošlje v Ljubljano uradnik v svrhu proučevanja poslovanja ljubljanske zastavljalnice. Ako bodo dani vsi predpogoji, otvori mestna občina zastavljalnico brez večjih režijskih stroškov. Odpišejo se desinfekcijski stroški dvema strankama. Najemninska pogodba za prostor mestnega sejmišča se podaljša za dobo treh let. Odobri se računski zaključek mestnega vodovoda za leto 1922. V zimskem času izpraznjevanje greznik ni vezano na določene čase.

V imenu obrtno tržnega odseka poroča obč. odbornik Bizjak.

Vinko Brzič prosi za gostilniško koncesijo na Kralja Petra cesti št. 28, Anton Ogrizek na Dolgem polju št. 15. Obč. odbor se izreče v obeh slučajih soglasno proti lokalni potrebi.

Pri slučajnostih se sklene položiti o Vseh svetnikih na grob žrtv svetovne vojne za mestno občino venec.

Po soglasnih sklepih v vseh važnejših vprašanjih zaključijo župan dr. Hrašovec ob pol 22. uri občinsko sejo.

Šestdesetletnica Ivana Rebeka. Popolnoma tiho, v ožjem rodbinskem krogu obhaja te dni gosp. Ivan Rebek svojo šestdesetletnico. Bilo bi nehalno, ako bi celjski Slovenci prezrli to izredno slavnost moža, čegar delovanje je ne le tesno spojeno z dogodki lokalne zgodovine našega mesta iz zadnjih trideset let, temveč posega globoko v gospodarsko, obrambno in probudno delo, v najnevarnejših časih slovenskega naroda.

Rebekovo javno delovanje pričinja v oni dobi, ko se je kot mlad ključavničarski mojster naselil v Celju. Težko je bilo takrat zavednemu Slovincu najti zasluzka v Celju in mlademu Rebeku, ki je prišel v Celje brez lastnih sredstev, se ni godilo nič bolje kot marsikateremu drugemu narodnemu podjetniku, ki so ga nemški meščani odpravili in blatili toliko časa, da je ali mestu pokazal hrbet ali pa postal mehak in zaradi miru in zasluzka pozabil na svoje slovensko prepiranje. Toda Rebek, sin zavedne Notranjske, je bil mož jeklenega kova, železne energije in trde volje. Baš nasprotstvo, ki ga je tukaj našel, je mladega moža utrdilo v prepričanju, da se ne sme ukloniti. To so spoznali v kratkem tudi vodilni slovenski krogi, v katerih je Rebek kaj kmalu postal znana osebnost.

In od tistega časa nimamo skoro zaznamovati važnejšega narodnega pokreta na svoječasni vroči spodnještajarskih tleh, pri katerem ne bi bil sodeloval Ivan Rebek. Skoro v vseh narodnih društvih ga najdemo na vodilnih mestih. Poleg tega splošnega udeleževanja je neprestano premišljeval, kako varovati slovenskega obrtnika pred porajajočim nemštvom, dobro se zadevajoč, da s potujčenjem naših gospodarskih slojev propade slovenski življenj. Da se je Občeslovensko obrtno društvo, dolgo časa edina obrtniška stanovska organizacija na Slovenskem, vzdrazilo do danes, je Rebekova zasluga, ustanovitev Delavskega podpornega društva v Celju, Zveze obrtnih zadrug, Trgovsko obrtno kreditne zadruge je delo Rebekove inicijativnosti in vztrajnosti. Skoro ni pomembnejše obrtniške organizacije na Spodnjem Štajerskem, katere ne bi bil on pomagal ustanoviti.

Naravno je, da je Rebek vsled svojega neumornega, nesebičnega in

marljivega delovanja postal znan daleč naokrog. Njegova izredna podjetnost, s katero je znal svojo malo ključavničarsko delavnico dvigniti do današnje širom države poznane tvornice tehnic, je vzorna; njegovi nasveti se iščejo in za gospodarska zborovanja je danes najboljša reklama, če se najavi Rebekov govor.

O Rebekovem javnem delovanju se bo moralo mnogo pisati, da ohranimo narodu pravo sliko enega njegovih najboljših mož. Kot kremenitemu značaju, ki je vedno stal v naprednih vrstah, želimo mu povodom njegovega jubileja, da bi nam njegova izredna duševna in telesna sila in bogata izkušnost še dolgo ostala ohranjena v delu za narodov in državni blagor. Na mnoga leta!

Obnovljenje celjskega mesta. Poročali smo zadnjič, kako lepo je na predovalo tekom leta obnovljenje našega mesta. Pokazali smo na dve izjemni zgradbi v Celju, t. j. bolniško vojašnico in okrožno sodišče, ki stojite kot v zasmeh vsemu prizadevanju občine in kvarita sicer čeden in lep utis, ki ga dela naše mesto na vsakega k nam došlega tujca. Pozabili pa smo omeniti slavno skladišče trdnice Rakusch na Kralja Petra cesti ob vhodu v Levstikovo ulico proti osnovnim mestnim šolam. Izgleda, da firma Rakusch mirno prezira vse ukrepe mestne občine in hoče s svojo zanemarljivo stavbo dokumentirati svoje bogatstvo in svoje preziranje slovenskemu mestnemu magistratu.

Društvo hišnih posestnikov za Celje in okolico. Shod hišnih posestnikov se bod na 18. oktobra 1928. ob 8. uri zvečer z enakim dnevnim redom v gostilniških prostorih pri »Belem volu« v Celju, ne pa v Narodnem domu vršil.

Dijaški kuhinji v Celju je darovala 200 Din mesto venca na grob umrli ge. Olgi Poljančevi, soprogi vladnega tajnika v Mariboru, rodbina g. Diehla, veletrgovca v Celju.

Tombola Sokolskega društva v Celju se vrši v nedeljo 21. tm. ob 2. uri pop. na Dečkovem trgu pred Narodnim. Kupujte tablice po 3 Din, katere dobite pri naših sestrah in bratih.

Celjsko pevsko društvo naznanja vsem svojim pevkam in pevcem, da se vršijo zopet vaje in sicer počenši v sredo, dne 17. oktobra za ženski zbor, v četrtek 18. tm. za moški zbor. Mešani zbor ima prvo skupno vajo v ponedeljek, dne 22. oktobra. Vrstni red ostane torej ob sredah za ženski, ob četrkih za moški in ob ponedelkih za mešani zbor. Pri tem se je odbor oziral na vse druge prireditve, kakor gledališke predstave, razne seje in vaje, v kolikor se je mogel in upa, da se bodo vsi pevci in pevke brez izjeme mogli udeleževati vaj v kolikor mogoče velikem številu. Potrebo intenzivnega kulturnega dela je gotovo vsak član društva že uvidel in je le njegova osebna častna naloga, da posveti svoje moči skupnemu napredku. Novi člani naj se javijo ob vsakokratnih vajah pri pevovodji. Vaje se vršijo vsakokrat ob 20. uri (8. uri zvečer) v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

Vabilo k ustanovnemu občnemu zboru Udruženja tobačnih trafikantov, kateri se vrši v nedeljo, dne 21. okt. tl. ob 1. uri popoldne v hotelu »Balkan« v Celju s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora. 2. Pomen ustanovljene organizacije. 3. Čitanje pravil in volitev odbora. 4. Določitev enkratne pristopnine. 5. Določitev mesečne članarine. 6. Slučajnosti ter razni drugi predlogi in navesti. Ker je navedeni občni zbor za trafikante velevažnega pomena, Vas prosim zanesljivo in točne udeležbe. Pripravljalni odbor Udruženja tobačnih trafikantov v Celju. T. č. predsednik prip. odbora Fr. Špeglič l. r.

Uradni dan trgovske in obrtniške zbornice v Celju s 16. oktobrom, kateri se je z dne 9. oktobra preklical, ostane radi neke uradne spremembe v veljavi. Nadaljni uradni dnevi vršijo se redno kakor se je to z 29. avgustom objavilo.

Popravek. Po napačnih informacijah smo priobčili vest, da je umrl čevljarški mojster g. Kač. Prijeli pa smo iz bolnice poročilo, da gosp. Kač živi in se prav dobro počuti. Želimo mu še dolgega življenja in zdravlja!

Zahvala. Povodom poroke gđ. Hanice Božič z gosp. Liška je nabrala agilna s. dr. Božičeva za »Orjuno« Din

253/75. za kar ji srčna zahvala. Orjuna, Celje.

Za sokolsko tombolo so nadalje darovali: Čakovački paromlin eno vrečo pšenične moke št. 0; ga. Kladnikova pneumatiko; ga. Vranjekova en dežnik; gg. Kramar & Mislej en zavitek igrač, Delniška pivovarna en zaboj pive, Fran Vehovar stojalo za cvetlice, Janko Božič, 5 kg sladkorja. Vsem tem najiskrenejša sokolska zahvala.

Za sokolski Tabor v Ljubljani je nabral brat Franjo Saksida Din 72/50. Hvala lepa!

Umrli je gospa Mimi Reismüller roj. Koželj iz Bukovega žlaka štev. 2. Blag ji spomin!

Razglas. Na podlagi dopisa komande vojnega okrožja Celje br. 26442 z dne 29. X. tl. oziroma naredbe ministrstva vojne in mornarice Pov. F. Dj. br. 2889 z dne 10. IX. tl. se pozivljajo vsi lastniki motociklov in biciklov mesta Celje, ki se hočejo prostovoljno javiti s svojim vozilom kot ordonance v slučaju vojne, da se osebno prijavijo pri podpisanim uradu v sobi št. 6 od 15. X. do 20. X. t. l. med uradnimi urami to je od 9. do 12. ure dopoldne. Vsak, ki se hoče prostovoljno javiti, mora biti vojaški obvezanec (rezervist) ter mora s potrdilom policijske ali občinske oblasti dokazati, da je resnično lastnik bicikla ali motocikla ter da se zna voziti. Vsak prostovoljec mora sledečim pogojem zadostiti: 1. Da drži svoje vozilo vedno v robnem stanju. 2. Kot motociklist mora imeti sledeče orodje, opremo in rezervne dele: Ročno sesalko, lepilo za gumi, montažne vilice, lošeno platno za orodje, mal francoski ključ, ključ za magnet, monerske klešče, ročni primož, dleto, prebijač, vijakovlak, polkroglo pilo, prikladno oljnico za olje in enako za petrolej, pločevinasto škatljo za karbid, ščet, rezervno zračnico, gorilec (ako ima karbidsko svetilko), 30 cm dolgo cev za gorilec, bakreno tesnilo za svečice. 3. Kot biciklist mora imeti: Ročno sesalko, lepilo za gumi, mal francoski ključ, monerske klešče, prikladno oljnico za olje in enako za petrolej, pločevinasto škatljo za karbid, ščet, rezervno zračnico, dva gorilca. 4. Da takoj prijavi prodajo ali nerabnost vozila komandi vojnega okrožja in mestnemu magistratu (voj. oddelek) Celje. Ob zgoraj določenem času pa morajo tudi vsi ostali lastniki biciklov in motociklov prijaviti svojo lastnino ter imajo k prijavi s seboj prinesiti domovnico. Lastniki vozil se opozarjajo, da se bo vsakega, ki ne bi prijavil svoje vozila ali pa, da bi prodajo ali nakup vozila ne prijavil v 3 dnevi podpisanim uradu, kar najstrožje kaznovalo. Nevednost o tem razglasu ne opravičuje. Mestni magistrat celjski, dne 8. oktobra 1923. Župan: Dr. Juro Hrašovec l. r.

Kino Gaberje. Ponedeljek 15. torek 16. in sredo 17. oktobra »Kralj Asfalta«, drama v 5. dej.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

Hmeljsko tržno poročilo: Strasbourg, dne 9. okt. 1923. Pridelalo se je dosti manj kot se je pričakovalo. Razprodano je skoro vse. Kakor smo v zadnjem poročilu pričakovali, so cene porastle še za par sto frankov in sicer na 1400 do 1600 za 50 kg, to je do 32 frankov za kg. Računa se nadaljnje naraščanje cen. — l. r.

Ogled plemenske živine v Št. Jurju ob juž. žel. Ponedeljek, dne 8. oktobra t. l. je bil za šentjurske živinorejce častni dan. Živinorejski odsek tamošnje kmet. podružnice, je na ta dan odredil ogled in premovanje plemenske živine murodolske pasme. Ta pasma je namreč v tem živinorejskem okolišu posebno razširjena in se pospešuje z največjo skrbjo in natančnostjo čistokrvna ploditev te odlične goveje pasme. Tudi pri tem ogledu se je upoštevala samole ona živina, ki je vpisana v rodovnik, ki se najskrbneje nadzoruje. Prignalo se je na ogled nepričakovano mnogo, blizu 200 komadov, prvovrstne živine. Mnogoštevilno občinstvo, vmes predstojnik kmet. uprave gosp. Sancin, predstojnik živinorejskega odd. pri kmet. upravi gosp. kmet. svetnik Pavlin, gerent okr. za-

stopa Celje gosp. glavar Pinkava, potem številni kupci celo iz oddaljenih krajev, se ni moglo načuditi prelepi živini, ki pač priča o intenzivnem, smotrenem delu prizadetih činiteljev, predvsem vodstva in učiteljstva kmet. šole, gosp. živinorejskega instruktora Zupanca, g. živinozdravnika Uršiča in vrlih šentjurčanov, kateri vsi so z vztrajnim delom omogočili tako krasen uspeh v živinoreji, kakoršen se je pokazal na tej razstavi. S pomočjo prispevkov pokr. uprave in okr. zastopa Celje je bilo možno prisoditi nagrade vsem telicam (22) in 67 kravam, za bike pa se bode vršilo še posebno premovalje po dosedaj običajnem načinu. Naj bi bilo delovanje v prid povzdige naše živinoreje v tem lepem kraju tudi v prihodnje enako uspešno.

P. n. industrijski trgovec, obrtnikom ter raznim podjetnikom! Da olajšamo budo našim sotrpnikom izdajamo žepni koledar za l. 1924, katerega že p. n. javnost nestrno čaka. Iste vsebuje: 1. Koledar 1924. 2. Nekaj zanimivih podatkov o slepoti. 3. Pravila našega društva. 4. Prostor za belješke. 5. Vozni red in železniško omrežje. 6. Oglase (inserterate). Slednje je velikega pomena za vse p. n. naslovljence. Ker je ta koledar v korist najbednejšim, to je slepim, uljudno prosi odbor podpisane društva p. n. naslovljence, da naj nikar ne odklanjajo, temveč obilo naročajo oglase v našem koledarju. Ker je rok kratek, prosimo brzega naročila. Velikost strani je 15/9 in stane oglas za celo stran 200 Din, 1/2 strani 120 Din in 1/4 strani 70 Din. Prosimo, da blagohotno istočasno z naročilom pošljete besedilo oglasa, kakor tudi merilo naročene velikosti. Naročila sprejema pisarna Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12. Pričakujemo obilo naročil ter belježimo za odbor C. T. Jurasek, predsednik.

Osvoboditev industrijskih podjetij oddajanja priprave in rekvizicije prevoznih sredstev za vojaško službo. Po čl. 233 točka 3 zakona o ustrojstvu vojske ima ministrstvo vojne in mornarice s posebnim pravilnikom v sporazumu s pristojnimi ministrstvi določiti, katera industrijska podjetja se imajo oprostiti od dajatev živine in vozil za mirodobno službo in za slučaj vojne. Ministrstvo trgovine in industrije je v svrhu sestave predlogov za ta pravilnik pozvalo trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, da predloži seznam podjetij, ki bi prišli za oprostitve v pošte. Ker je zbornici v to svrhu določen zelo kratek rok, pozivlja trgovska in obrtniška zbornica vsa industrijska podjetja, ki reflektirajo na to ugodnost, da ji nemudoma najavijo število vprežne živine po posameznih vrstah, dalje število in vrsto vozil in drugih prevoznih sredstev, ki bi prišla za vojaško službo v pošte s podrobno in konkretno utemeljenim predlogom koliko bi jih bilo treba oprostiti od vojaške službe. Obenem naj podjetja navedejo ali in v kolikoli so uživala tozadevne ugodnosti že med svetovno vojno.

Prosveta.

Svetozar Hurban Vajansky: Leteče sence. Roman iz slovaščine preložil Fran Albrecht. V Ljubljani 1923. Založila Tiskovna zadruga. Str. 120. Cena Din 22.—, po pošti Din 1.50 več. Sv. Hurban Vajansky je poleg Kukučina in Hviezdoslava najodličnejši predstavnik slovaškega slovstva. Iz njegovih del veje nežen čar poezije, prežeta z gorečo, verno lubeznijo do rodne zemlje. »V Letečih sencah« je Hurban s simpatičnim realizmom oblikoval problem svojega naroda, ki je bil v marsičem sličen našemu slovenskemu; na eni strani mehkoba in neodpornost domačega slovaškega človeka, kmeta in intelektualca na drugi klonljiva voljnost in nacionalna zaspanost napol potujčene domače gospode, proti fema dvema pa pohlepni sovražni tujci. »Leteče sence« so nazorna slika mučeništva, ki ga je pod Avstrijo predtrpela nesrečna slovaška zemlja od Madžarov, Nemcev in židov. V to mračno sliko pa je kot sveže brstje zelenega upanja vpletena čista ljubezen dveh mladih src. Prepričani, da se bo knjiga priljubila slovenskemu čitatelju prav tako, kot so mu najboljše dela Jurčičeva in Kersnikova, »Leteče sence« toplo priporočamo.

Dnevna kronika.

Novi pljuški župan — Slovenec. Po odstopu župana Losinschegga so se zastopniki JDS in NSS sporazumeli za skupni nastop pri volitvi novega župana mesta Ptuj. Dne 13. t. m. je bil izvoljen za župana dosedanj podžupan g. Blažek, ki je dobil 12 glasov, 7 demokratičnih in 5 narodnosocijalnih. Tako je dobilo mesto Ptuj prvega slovenskega narodnega župana. Izvolitev je izzvala zadoščenje in jo pozdravlja vsa slovenska javnost.

Strela zopet udarila v krnski spomenik. »Piccolo« z dne 12. tm. poroča: »Že 5. tm. so med silnim neurjem tri strele udarile v spomenik, postavljen na vrhu Krna v spomin na njega zavzete v juniju 1915 po naših slavnih alpinistih in na čine junaštva, ki so jih izvršili naši vojaki do zadnjega, ko so se obkoljeni od sovražnika od vseh strani, upirali več dni. Spomenik je porušen. Naši vojaki so bili z žalostjo pričeli tega slepega razornega fenomena.« Spominjamo se še z žalostjo, ko je treščilo tudi lansko leto v spomenik, kako je završalo v italijanskih listih, da je slovensko barbarstvo oskrnilo spomenik, ki je svet vsakemu italijanskemu človeku. Kljub strokovnjaškim ugotovitvam, da je strela poškodovala spomenik, so preganjale laške oblasti naše ljudi kot krivce. Ker so bili laški vojaki pričeli porušena po streli, lahko ponosne glave gledajo Slovenci na tedanje obrekovalce.

Pri ribarenju z dinamitnimi patronami ponesrečil. Ribič Nikola Vidovič iz Trogira je lovil te dni ribe z dinamitnimi patronami. Splezal je na neko skalo blizu Starega Trogirja in hotel od tod zagnati patrono v vodo. Patrona mu je v roki eksplodirala in padel je v morje. Le s težavo so ga njegovi lovriši vsega razmesarjenega potegnili iz vode. Odtrgalo mu je obe roki in razmesarilo prsa tako, da je v par minutah umrl.

Novi vagoni. Te dni so odposlali iz Nemčije 360 vagonov prvega in drugega razreda na račun reparacij. Na razpolago bodo beograjskemu in zagrebškemu železniškemu ravnateljstvu.

Zavarovanje potne prtljage in ekspresne robe proti izgubi, zmanjšanju in poškodbi. V predvojni dobi je zavarovala »Evropska akc. družba za zavarovanje potne prtljage« na zahtevo potnika vsako pošiljko prtljage, ki je bila železnici predana v prevoz, proti poškodbi ali izgubi. Potnik je lahko poljubno določil višino zavarovanja in se mu na ta način nikdar ni bilo treba bati materialne škode, tudi če je bila prtljaga med prevozom po železnici poškodovana ali sploh ni dospela v namembno postajo. Radi preobilice prevoznih težkoč in tatvin je ta družba med vojno prenehala s svojim poslovanjem. Nedavno pa je začela z zavarovanjem potne prtljage »Zavarovalna družba v Beogradu«, ki zopet prevzema v zavarovanje vsako prtljažno pošiljko, in sicer vrše to zavarovanje v njenemu imenu prtljažne blagajnice vseh železniških postaj v naši kraljevini. Ker so prtljažne pošiljke radi raznih neprilic pri prevozu po železnici še vedno izpostavljene poškodbam in tatvinam, nudi to zavarovanje mnogo ugodnosti potujočemu občinstvu. Dočim povrne železniška uprava za vsak kilogram poškodovane ali izgubljene prtljage po najnovejši določbi z dne 15. septembra 1923 največ znesek 25 dinarjev, povrne zavarovalna družba pri zavarovanih pošiljkah vso resnično škodo do one višine, za katero je pošiljka zavarovana. Pristojbine za zavarovanje se ravna po višini zavarovane svote in po oddaljenosti med predajno in namembno postajo pošiljke, in znašajo za krajše razdalje do 400 kilometrov za vsakih zavarovanih 1000 dinarjev malenkostni znesek 1.50 do 3.— Din. Ta pristojbina se pri večji oddaljenosti primerno zviša in doseže pri oddaljenosti preko 1200 km najvišji znesek 9.— Din za 1000.— Din zavarovane vrednosti. Razen za poškode med prevozom po železnici zavarujejo potniške blagajnice vse pošiljke tudi proti izgubi ali poškodbi za časa prevoza z ladjo, avtomobilom in drugimi prevoznimi sredstvi ter za dobo shranjevanja po hotelih, prenočiščih, carinarnicah in javnih skladiščih. To zavarovanje velja za potovanje po celi Evropi in se vrši s posebnimi policami, ki veljajo 60 dni od dneva izročitve stranki. Med tem časom se potnik lahko

tudi opetovano vozi domov in menja svojo prtljago, ne da bi veljavnost zavarovanja raditega ugasnila. Zavarovalna premija znaša pri tem zavarovanju začasno 10.— Din za vsakih zavarovanih 100.— Din. Natančna poudarila vsebujejo posebni oglasi, ki so izvešeni pri vseh železniških blagajnicah, ki prevzemajo v prevoz prtljažne pošiljke.

Razne vesti.

Nesreča na planinah. Na Dachsteinu je nastala te dni velika nevihta. V kritičnem trenutku se je nahajalo na gori 18 hribolazcev, med njimi tri dame. Naenkrat je udarila strela in vseh 18 oseb je obležalo nezavestnih. Ko so se zavedli niso mogli ganiti ne z rokami ne z nogami. Več jih je padlo v prepad, drugi so se le s težavo rešili. Pri enem so se poznala na prsih znamenja strele, drugemu je raztrgalo popojnoma obušalo.

Moskva ne bo pomagala. Kakor poroča Reuterjev urad, so se obrnili nemški komunisti na moskavsko stranko za pomoč. Dobili pa so odgovor, da je glavni cilj moskavske komunistične stranke mirovno delo in da moskavski komunisti ne bodo priskočili na pomoč nemškim.

Bogastvo Henry Forda. Dne 30. junija so izkazovale knjige Ford Motor družbe gotovine 210,293,922 dolarjev. To je največja svota gotovine, kar so jih kdaj izkazovale knjige Fordove družbe. In nikdar še ni nobena industrijska družba na svetu poročala, da bi imela toliko gotovine v svojih blagajnah. — Družba je naredila v štirih mesecih, ki so se končali s 30. junijem, 54,351,560 dolarjev dobička.

JASA GRGAŠEVIČ:

Sa obale Savinje.

(Po »Jugoslovanskem Lloyd«.)

II.

Celje, samo o sebi kao varoš, sa svojim ogromnim divnim parkom i Savinjom, koja je bistra kao rijetko koja voda, može da bude veličanstveno ljetno odmoriste.

Medjutim, gosti su samo tu na prolazu. Oni idu u Rogašku Slatinu, Dobrunu, Rimske Toplice, Topolšćicu i Laško. Podjednako i bolesni i zdravi. Bolesne razumijem, ali zdrave nikako. Ta za njih je Celje kudikamo bolje. Valida, kada bi se oni tu zadržavali, da bi i ovo mjesto oživjelo. Ima sve uslove da postane jedan kosmopolitski sezonski kraj, i da daleko za sobom ostavi sva ostala zdravilišća i sve ostale termalne i riječne kupke iz svoje okoline.

No, treba umjeti od ovoga mjesta učiniti zdravilište i kupku. A meni se čini, da to njegovi stanovnici ne umiju. To sudim po tome, što su ovdje uređena sa donekle modernim konforom samo državna zdravilišća. Isključiv Rogašku Slatinu, koja već po svojoj tradiciji, ne zaostaje za kosmopolitskim lječilištima, moje primjetbe, vrijedi za sve ostale banje u okolici Celja.

Banje ne žive samo od bolesnika, već i od zdravih ljudi. No, da se ove privuče nisu dovoljne ljekovite vode i lijepa priroda, već su potrebni dobri hoteli, odlična posluga, zabave, kosmopolitski konfor.

Toga ovdje nema.

Tu oskudicu nije moguće opravdati jeftinoćom. Mnogo ćete jeftinije proći u mnogim i mnogim svjetskim banjama.

Čovjek ide u banju ili da se liječi, ili da u zabavi i udobnosti osvježi živce za najmanje mjesecni rad. Oni, koji traže prvo, mogu doći ovdje, jer će ozdraviti, a oni, koji traže drugo, neka ne dolaze ovamo, jer će oboljeti od dosade. Žao mi je da ovako moram pisati o jednom kraju, koji naseljavaju naši najmiliji, i po dobroti, najbolji ljudi, ali moram, da konstatujem činjenicu, koja u ovom pogledu ubija naš ugled pred stranim svijetom, pred onim stranim svijetom, što smo ga dovukli u naše banje, reklamirajući u inostranstvu ljepotu naše prirode.

Imamo sve uslove, da od prometa stranaca učinimo jednu rentabilnu privrednu granu, ali to ne ćemo postići, budemo li nastavili, da pretjeravamo hvaleći uređenje i udobnost po našim banjama. Na taj ćemo način samo do-

prinjeti, da naše banje budu još za dugo vrijeme samo vrijedne poređenja sa kosmopolitskim banjama posljednjega stepena.

To ni bio utisak, što smo ga mi primili posmatrajući ovaj kraj kao bajsko ljetovalište. I zadržali bismo taj utisak za sebe, prepuštajući braći Slovencima nezahvalnu ulogu nezadovoljnog kritičara, da se baš, jednog dana, u Rimskim Toplicama nismo sastali sa jednim francuskim publicistom, koji je doručovao sa nama, poslije jednog jutarnjeg izleta, u Hotel Pošta, gdje su čaršavi bili priljavili, nego li u najpriljavijoj seoskoj ašćinici, a poslije podne u jednom koncertu u parku zdravstvene zgrade, koji je bio više nalik na deraču seoskih muzikanata bez sluha nego li na najrdjaviju muziku rdjave ciganske družine, i jednoj zabavi gostiju, koja se, bogami, za čitav sat sastojala u posmatranju jednoga psa, koji je jurio oko svoga vlastitoga repa.

I tako dalje, nailazimo toga dana na mnoge sitnosti i krupnije neprijatnosti, koje same po sebi i u svojoj cjelini ostavljaju utisak, da naši ljudi još nisu u stanju da nam pruže jednu svijetsku banju...

Celje je najlepší dokaz ogorčene borbe, koju je naš svijet vodio protiv prodiranja Nijemaca na jug. I ako je, poslije oslobođenja prekrstio sve ulice i sve trgove, i ako Bismarckov trg nosi danas ime slovenačkog vodje Kreka, ipak, kada izidjete iz stanice, vidite na tom trgu lepu palaču Deutsches Haus (sada Hotel Union), koja vas sjeća prošlosti, a po malo i vod k misli, da sva prošlost, turobna prošlost, Slovenačke nije izbrisana. Ima još tragova, i bez onih, koji se nalaze pod koprenom fiktivnih nacionalizacija, po kojima ćete upoznati ružnoću onoga doba, kada je Slovenac na svojoj rodjenoj grudi bio samo rob, sluga, pop, a fabrikant, gazda i visoki činovnik došljak Nijemac. Ima ih i onih, koji su se rodili na otetom polju, u otetoj šumi, u otetoj fabrici, od oca i matere, koji bijahu upućeni na jug u ove plodonosne doline, u ove bogate planine, na obale ovih zdravih i sniježnih voda velike Germanije. Ostadoše tu. Nisu prodajom povratili oteto. I oni su živi dokaz, da je naša država bolja majka tudjoj djeci, nego li svojoj rodjenoj. Ima i onih, koji su se iz podle suishodljivosti pred gizdavim došljakom odnarodili, da bi u ondašnjem visokom društvu imali vidnije mjesto. I oni se nisu pokajnički vratili u hram svojih Penata i Lara, već su se usamili u mraku svojih kuća, mrzeći svijetlost koju im je donio brat seljak sa istoka. Njima je dobro. Oni su dokaz, da je naša država dobra i prema onima koji je mrze u njenoj rodjenoj kući.

Na sve ovo skrenuo sam pažnju francuskom kolegi, a da li će on svojim diplomatskim i internacionalnim jezikom kazati to inostranstvu, za koje smo mi još skoro varvari — to ne znam.

Svakako uz neudobnost naših banja, dobro je, da je i to vidio.

U Celju ima mnogo škola: državna realna gimnazija, mješćanska šola, osnovna šola, državna trgovačka šola, rudarska šola, osnovna šola celjske okolice, zasebna osnovna in mešćanska šola šolskih sester, glashena šola Glasbene Matice.

Blijahu ferije, pa nisam mogao da udjem u te škole, da vidim kako se u njima radi, da li su bar one nacionalizovane, da li su u njima spaljeni nje-mački udžbenici?

Učitelji, dobri učitelji mogli bi da izbrišu ove tragove, po kojima vidimo došljake u celjskim ulicama i ako ove nose ime kralja Oslobođioca, Strossmayera i Kreka.

Podju li tragom Trubara, brzo ćemo sa pravom tražiti i ono što nam je plebiscitom otela Austrija. Ali, treba da krenu ne taj put, da istinski krenu, jer nije sve svršeno time, što se Luterova ulica danas zove Trubarjeva.

U tom pravcu naša su opažanja zapazila mnogo toga, o čemu bi trebalo opširno pisati, u želji, da se skrene pažnja našoj braći na opasnost, koja im još uvijek prijeti sa sjevero-istoka i jugo-zapada, budu li i dalje ostala ovako nepristupačna ljudima i nazorima iz drugih naših, možda surovijih, ali svakako nacionalnijih pokrajina.

Oni su dobri i lojalni građani, ali odviše vole svoju užu otadžbinu. Mnogo su prepatili od stranaca, pa se boje i

„LASTNI DOM“ V CELJU

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo, Prešernova ul. 15.

Sprejema hran. vloge in jih obr. po 6 1/2% to je 6.50 Din od sto, proti odpovedi do 8 Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru
Rentni davek plača zadruga ter se ne zaračuni vlagateljem!

svoje braće iz drugih pokrajina, jer još nisu dovoljno ubedjeni, da mi nismo stranci.

Treba ih osvjedočiti o protivnom.

I ako mi je simpatična svaka omladinska organizacija, kojoj je cilj da štiti Veliko djelo od poznatih i nepoznatih neprijatelja, ne mogu da zaboram naše predratne omladinske organizacije, koje su smatrale unižavajućim mnogo sredstva, što ih današnje ove organizacije u borbi upotrebljavaju. Zbog toga ja bih skromno savjetovao svima omladinskim organizacijam u Slovenačkoj, da odustanu od međusobne borbe i da prestanu voditi borbu protiv nepouzdanog ili neprijateljskog elementa sredstvima, koja nisu dostojna njene ideologije. Treba ući u narod; odstraniti od njega predrasude; priljubiti ga uz otadžbinu i državu; poučiti ga, kako će ojačati i vratiti sve ono, što je uslijed nevolja, kroz stoljeće, izgubio.

To je zadatak omladine.

Jedne večeri sjedio sam na balkonu hotela. Ulicama su prolazile čete organizovane omladine. — Čili, zdravi momci. Pjevahu bojovne pjesme.

Pomislih: da ova omladina hoće da radi, mogla bi da za nekoliko godina sav ovaj divni, pitomi i bogati kraj vrati otadžbini. Ali, to se ne postizava samo i isključivo bojovnim pjesmama i po kojem malenom tučom kamenicama.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic.
Izdava i tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Poslano*) stanovanjski oblasti.

Kot potrebnemu stanovanja, ste mi prošnjo za sobo v Kapucinski ulici odklonili ter rajši nakazali sobo Turinu, kateri je v isti hiši svoje stanovanje prodal lansko leto.

Magistrat smo o tem obvestili, a zaspalo je vse. Živijo pa še dokazi.

Ali niso tudi tukaj uplivali kakšen gospod z novimi čevlji ali kakšna posebna obveza za trud?!

Invalid 70% sem. Prednost sem imel na fronti, a tukaj sedaj jo imajo pa tisti, ki znajo...

Ali hočete preklicati odlok in stvar objektivno preiskati, drugače bom pisal odkrito.

O. Zidarčič, vojni invalid.

* Za vsebino poslanega odgovarja uredništvo le v okviru zakona.

Izgubil sem iz Gaberja v Celje 12. tm. eno malo kolo od motornega kolesa. Dotičnega, ki ga je našel prosim, da ga proti nagradi odda. Franc Tašker, kleparstvo, Celje.

Proda se po ceni mlad

pes

voljče pasme. Mijuškovič, mestni mlin, Celje.

Prodaja

različnih stavbenih
predmetov kakor:

vrata, okna, jeklena okna, mreže za okna, železna vrata, izložbena okna, krovna opeka, cementne plošče, drva za kurjavo itd. Proda se tudi baraka na stavbenem prostoru, stavbenega podjetnika Kaiser, na Ljubljanski cesti, nasproti plinarne. 2—1

Prodaj eden vagon

odpadkov za kurjavo

iz trdega lesa (krajevci in žamanje) franko vagon Celje. Ponudbe na P. Higersperger, Celje, Gregorčičeva ul. 3.

Lokal odkupi brivec Koštomaj.

Enkrot

za vselej se Vam
priporoča samo
veletrgovina
R. Stermečki, Celje,
ako hočete res do-
bro in poceni kupiti

ČEVLJE

ročno, domače delo, kakor tudi fine
tvorniške, obleke za ženske, moške in
otroke, perilo, klobuke, pletene jope,
čepice in šale, kravate, rokavice, noga-
vice in sploh vso modno robo za dame
in gospode. — Trgovci engros - cene.

M. Rauch, Celje

priporoča svojo bogato zalogo ste-
klenega in porcelanskega blaga ter
svetilke, šipe itd. Stavbeno in umet-
no steklarstvo en gros - en detail.
6—2

Proda se:

1 omara, 1 težki voz za par konj, 1 ročni
mlin za zrnje mleti, 4 karnine, 1 kompletna
konjska oprsna oprema, 1 težke sani, 1 umi-
valnik, 1 stara, dobro ohranjena vijolina,
3 dobro ohranjene moške obleke, 1 moška
suknja, 1 krasen stavbeni prostor ob že-
leznicah, 10 min. oddaljen od postaje in meri
18 a 68 m². Odda se tudi dobro urejena
mesnica na zelo prometnem kraju pod zelo
ugodnimi pogoji. Pojasnila daje lastnica
omenjenega v Laškem, Komes. 3—1

Enodružinska hiša v Celju.

novo zidana, 3 sobe, s pritliklinami ter
z lepimi vrtom, se da v najem.
Najemnina se mora za 5 let v naprej
plačati. Ponudbe pod »Stanovanje« na
upravnishstvo »Nove Dobe«. 1

Življenska eksistenca!

Išče se za tukajšnji okraj

generalnega zastopnika

kateri je v stanu prevzeti na lastni račun
naš hranilni prašek za živino, ki je naš
industrijski predmet. Lep zaslužek zasiguran.
Stalno dobro idoče podjetje. Potrebni kapi-
tal od 5000 do 10000 Din. Ponudbe na pi-
sarno »Robusta«, Maribor, Raičeva 6. 1

Izdatna
razsvetljava
poveča
ostrino in
hitrost
vida.

Ivan Mastnak Celje

Kralja Petra cesta 15

24—2

priporoča cenjenim odjemalcem svojo veliko zalogo češkega in angleškega blaga. Debelo sukno za površnike, vsakovrstnega sukna za moške in ženske obleke, barhand, cefir, belo platno in vse krojaške potrebščine. Velika zaloga gotovih površnikov (Raglan, Schliefer, Stutzer), gumi plašče, lepe moderne obleke za gospode in dečke po zelo nizkih cenah.

Brauns-ove

barve za sukno

pomagajo

štediti!

Zanesljivo v uporabi!

4—1

Dobijo se povsod!

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani

prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno la. če-hoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

24—20

Prometni zavod za premog
d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.